

Kwaad bloed

Van Jet van Vuuren verscheen eveneens
bij Ambo|Anthos uitgevers

Gifspoor
Vluchtweg
De verrassing
Obsessie

In de Barbara van Eck-serie:

Nieuw bloed
Bloedband

Meld je aan voor onze nieuwsbrief om op de hoogte te blijven van
de nieuwste boeken van Ambo|Anthos uitgevers via
www.amboanthos.nl/nieuwsbrief.

Jet van Vuuren

Kwaad bloed

Een Barbara van Eck-mysterie

Ambo|Anthos
Amsterdam

ISBN 978 90 263 6680 2

© 2024 Jet van Vuuren

Omslagontwerp Studio Jan de Boer

Omslagillustratie © Ildiko Neer/Arcangel Images

Foto auteur © Dirk-Jan van Dijk

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

10 oktober 2008

De politie Utrecht maakt bekend dat er vanmiddag rond 16.00 uur in de buurt van kinderdagverblijf Ons Kikkerlandje het lichaam van een jongetje van drie is gevonden. Hulpdiensten kwamen te laat. Toen zij arriveerden was het kind al niet meer aanspreekbaar. Het incident heeft een enorme impact gehad op de betrokkenen. Een onderzoek naar de toedracht is gestart.

15 jaar later

1

Voorzichtig trekt Barbara haar linkerbeen op. Zo behoedzaam mogelijk probeert ze op haar rug te gaan liggen. Hoe minutieus de beweging ook is, ze kan niet voorkomen dat Lily wakker wordt. Een armpje in de lucht, een handje boven het dekbed en een slaperig hoofd dat deels verscholen gaat onder een bos rode krullen.

‘Omi?’

‘Dag schat, ga jij nog even slapen?’ zegt Barbara.

Ze gaat rechtop zitten, veegt een paar krullen uit het gezicht van haar kleindochter en geeft haar een kus op het voorhoofd.

Over vijf minuten gaat het alarm van de wekkerradio en schalt het nieuws door de slaapkamer. Barbara loopt naar het raam, dat ’s nachts altijd een stukje openstaat, en kijkt naar buiten.

Het wordt langzaam licht.

Geluiden van de straat dringen door naar boven. Autodeuren klappen dicht, motoren worden gestart, het geluid van ruitenkrabbers.

Ze sluit het raam en vinkt in gedachten het to-dolijstje af voor vandaag: eerst Lily naar het kinderdagverblijf, dan de auto naar de garage voor de APK en een grote beurt, dan Kevin bellen en daarna boodschappen doen.

‘Omi, ik wil lode laazen aan.’

Barbara heeft nog maar net haar trui aangetrokken en haar broek

van de stoel gepakt, als Lily op haar afstuift.

Afgekloven knuffel in de handjes, pyjamabroek op halfzeven en een opgewonden hoofd.

Hoe kon ze ook denken dat Lily in bed zou blijven?

Lily, die vanaf haar tweede jaar onrustig sliep, mocht uiteindelijk na veel gebroken nachten bij Barbara slapen. Dat pakte voor beiden zo goed uit dat ze nu standaard samen in bed liggen.

Hoewel het vlak na haar geboorte helemaal niet zeker was of Lily zou blijven leven, is daar niets van te merken bij deze gezonde peuter van drie.

Barbara heeft haar kleindochter Lily genoemd. Geen Babs, zoals Kim had voorgesteld. Die naam zou alleen maar tot verwarring leiden. Lily's naam is afgeleid van Lilybeth, wat puurheid, schoonheid, onschuldige en god van overvloed betekent en wat helemaal past bij dit kleine wonder. Want een mirakel is het, hoe Lily ter wereld kwam, als Barbara eraan terugdenkt.

Op het moment dat zij tijdens haar eerste onderzoek als detective bij de van moord verdachte Joyce in Groningen was en een klaplong opliep, werd thuis haar hoogzwangere dochter Kim neergeschoten. Lily werd op het nippertje via een keizersnee gered.

Het arme schaap, dat veel te vroeg uit de warme moederbuik werd gehaald, lag twee maanden in een couveuse. Evenzoveel tijd kostte het Barbara om weer de oude te worden. Als de dag van gisteren weet ze nog hoe machteloos zij zich toen voelde in dat ziekenhuisbed.

Terwijl Lily vocht voor haar eigen, kleine leventje, moest Barbara Kim laten gaan.

De artsen waren het er snel over eens, Kim was hersendood en dat betekende dat ze nooit meer uit haar coma zou ontwaken. Aanvankelijk weigerde Barbara dat te geloven. Tegen beter weten in bleef ze hoop houden, maar uiteindelijk moest ze zich erbij neerleggen dat ze Kim voorgoed kwijt was.

Ze kan het af en toe nog steeds niet bevatten. Alsof ze naar een

film kijkt die versneld wordt afgespeeld, zo lijken de afgelopen jaren aan haar voorbijgegaan. De dood van Kim, haar eigen, moeizame herstel en dan het mooiste en tevens meest wrange geluk dat haar overkwam, Lily.

‘Omi?!’

Barbara voelt een hand aan de zoom van haar trui trekken.

‘Ja, ja, ik hoor je. Luid en duidelijk, er is niets mis met dat stemmetje van jou,’ zegt Barbara. ‘O, o, o, mijn arme oren,’ klaagt ze plagerig, terwijl ze haar handen eromheen legt.

Lily schatert en drukt haar eigen handen ook tegen de oren.

De nieuwste fase. Alles nadoen wat volwassenen doen en op elke vraag ‘nee’ of ‘waarom?’ zeggen.

Barbara heeft het gelezen in een van de vele boeken die ze heeft aangeschaft over opvoeding en het groeiproces bij peuters.

‘Goed dan, klaar. Dan gaan we nu wassen, aankleden en pap eten,’ zegt ze.

Ze trekt snel haar spijkerbroek aan. Jurken draagt ze niet meer, al was het alleen maar omdat Kim ze lelijk vond.

‘Nee! Ik wil geen pap. Ik wil laazen.’

‘Het is laarzen, Lily,’ zegt Barbara met de nadruk op de r. ‘En vandaag regent het niet, dus doe je gewoon je schoenen aan. Maar eerst wassen en...’

Barbara klinkt streng. Niet dat de toon in haar stem iets uitmaakt. Lily krijgt toch wel haar zin. In dat opzicht is Barbara een slechte opvoeder.

‘Je verpest dat kind,’ roept mevrouw B. van de overkant regelmatig als Barbara Lily bij haar dropt.

De twee zijn dol op elkaar.

Denkend aan de woorden van mevrouw B. neemt Barbara Lily kordaat aan de hand mee naar de overloop en stapt ze de tegenovergelegen badkamer binnen. In de slaapkamer springt de wekkerradio aan. De stem van de nieuwslezer galmt door de ruimte.

‘... en dan nu het weerbericht. Na een koude nacht met vorst blijft het vandaag droog. Vooral in het noorden en oosten van het land zal de zon enige tijd schijnen. Het wordt circa twee graden, maar door een overwegend matige zuidenwind ligt de gevoelstemperatuur onder het vriespunt. In de middag raakt het bewolkt. In het westen of zuidwesten valt eerst natte sneeuw, die landinwaarts kan overgaan in plaatsneeuw. Het verkeer moet rekening houden met gladheid door bevriezing...’

‘Omi, paadje Sinteklaas van dak glijen?’

Barbara kijkt verrast naar haar kleindochter, die blijkbaar nog weet wat het woord gladheid betekent. Een paar dagen geleden werd ze ermee geconfronteerd toen ze uitgleed op de brug bij het kanaal.

‘O, eh... nee, hoor, dat denk ik niet, het paard van Sinterklaas is heel sterk.’

Een zucht van verlichting uit het kleine mondje.

‘Maar kom, Lily, niet langer treuzelen, wij gaan je pyjama uittrekken en vanavond mag je in bad. Dan doen we nu alleen een kat-tenwasje,’ zegt Barbara.

Ze schuift het opstapje voor Lily voor de wastafel en draait de kraan open. Ondertussen werpt ze een blik in de lange spiegel tegenover de wastafel. Wanneer was zij voor het laatst uitgebreid in bad geweest? De grijze uitgroei moet nodig worden geverfd. De donkere kringen onder haar ogen lijken erop getatoeëerd, en ze is afgevallen; wat haar trouwens niet misstaat. Een kind opvoeden in je eentje laat zichtbare sporen achter.

‘Zo, hoever ben je?’ vraagt ze. Ze keert zich om, gewapend met washand en zeep, maar Lily is ervandoor. ‘Hé, kleine stouterd, waar zit je?’

Barbara draait de kraan dicht en loopt terug naar de slaapkamer. Vanaf het nachtkastje klinkt nu muziek uit de radio. Het overgordijn naast het raam beweegt, een blote kindervoet steekt eronderuit.

‘Verdorie, zeg, nou is Lily zoek!’ zegt Barbara op overdreven paniekerige toon. ‘Waar zou ze zijn?’

Vaste rituelen bij het verstoppertje spelen. Ook iets van de laatste tijd.

Langzaam loopt Barbara om het bed heen naar het raam. Als ze de radio heeft uitgezet, hoort ze een opgewonden ademhaling en een zacht gegiechel vanachter het gordijn komen.

‘Zou Lily misschien met Sinterklaas mee zijn naar Spanje waar het lekker warm is? Dat is toch ook wat, ik ga even buiten kijken of ik Piet zie...’

‘Neee, omi! Hie!’

Gillend van pret, zichzelf overstemmend, op het randje van angst en plezier, slaat Lily het gordijn van zich af en rent naar Barbara toe.

‘O, gelukkig, daar ben je.’ Barbara legt een hand tegen haar borst en veinst opluchting.

Nog meer opwinding, een gloeiend hoofd en keihard lachen. Het peuterlijf klampt zich als een aapje om Barbara’s benen.

Ze tilt het verhitte lichaam op.

Hemd uit de pyjamabroek. Geen luiers meer, af en toe nog eens een ongelukje. Dat hoort er nou eenmaal bij, bij het groter groeien. Dat heeft ze ook gelezen in die boeken.

Lily legt haar warme hoofd op Barbara’s schouder.

Even blijft ze zo staan en steekt ze haar neus in de rommelige haren van haar kleine schat.

Veilig ruikt het, ís het.

Geen boze buitenwereld met roetpieten en jutezakken waarin kindjes verdwijnen.

Lily wil niets liever dan dat soort enge verhaaltjes horen. Daarom wil ze ook graag naar mevrouw B., die heel veel boeken heeft en soms tot ergernis van Barbara de gruwelijkste sprookjes voorleest.

‘En als ik nou héél stout ben, mag ik dan wel mee in de zak, omi?’

‘Ben je gek, lieverd. Jij mag net zo stout zijn als ik, en ik ben su-

perstout. Maar niemand neemt jou mee, nooit. Hoor je wel? Daar
zorg ik voor.' Barbara zet Lily op de grond. 'Maar nu gaan we eerst...'
'Nee!'

2

Olga snuffelt uitgebreid rondom de lantaarnpaal en doet uiteindelijk haar plasje op dezelfde plek als gisteren. Een halve meter van de paal.

Mevrouw B., zoals iedereen in de buurt Raisa Vladimirovna Be-rezovskaja voor het gemak noemt, kijkt naar haar witte dwergpoe-del en vervloekt het vroege tijdstip waarop ze staat te blauwbekken in haar oude bontmantel. De versleten jas die nog van haar bet-overgrootmoeder was, mag dan menige Russische winter hebben doorstaan, Raisa had er vandaag beter aan gedaan haar pyjama te verruilen voor een warme trainingsbroek en trui.

Maar Olga had haast.

Het is haar eigen schuld. Als ze gisteravond niet zo diep in het wodkaglaasje had gekeken en voor het slapengaan Olga nog even had uitgelaten, hoefde ze vandaag niet op dit tijdstip langs het voetbalveldje te lopen.

Ze kijkt om zich heen, de ene na de andere buur ontdooit zijn of haar autoramen en vertrekt daarna naar het werk. Daar hoeft zij tenminste niet meer aan mee te doen. Ze grinnikt even bij die gedachte, eigenlijk hoefde ze nauwelijks de deur uit als vertaalster.

‘Olga, toe, schiet eens op,’ moppert ze als de poedel blijft snuffelen.

Raisa’s voeten voelen inmiddels als ijsklompen. Ze ritselt met

de poepzakjes in de hoop dat het diertje dan wat sneller gaat zitten, maar Olga lacht haar uit en steekt haar hondenneus nog iets dieper in het bevroren struikgewas.

Hoewel Raisa's roots in Oost-Europa liggen en haar herinneringen teruggaan tot lange, barre winters met sneeuw tot aan de dakgoot van hun familiehuis, kan ze steeds minder goed tegen de kou. Het lijkt soms of haar gewrichten spontaan op slot schieten.

Daarom blijft ze liever binnen, bij haar houtkachel en in haar luie, rieten stoel voor het raam, want op straat valt altijd wel iets te beleven.

Haar glimlach is terug, met vertedering kijkt ze naar Olga.

Olga is tien, in hondenjaren betekent dat dat ze even oud zijn. Na Olga komt er geen nieuwe poedel meer. Maar ach, dat zegt ze iedere winter, en over een paar maanden is het voorjaar en daarna zomer.

Dan pakt ze regelmatig met haar viervoeter de trein naar zee, waar ze een strandstoel huurt om samen de dag in door te brengen. Met Olga op haar schoot staart ze genoeglijk vanonder een parasol naar de golven. En als ze langzaam in slaap sukkel, droomt ze van haar zoete jeugd die door de oorlog zo wreed werd verstoord.

Ze praat er liever niet over.

Als iemand haar vraagt hoe ze hier gekomen is, zegt ze altijd dat ze dat niet precies weet. Over dat ze als klein kind met haar moeder op de vlucht was voor het oorlogsgeweld, wil ze liever niets kwijt.

In het geboorteland van haar moeder waren altijd wel revoluties en oorlogen. Beter is het om daar niet aan herinnerd te worden.

Ze is alleen. De paar mannen die ze in haar leven ontmoette waren niet geschikt als echtgenoot, laat staan als vader. Ze koos ervoor om kinderloos te blijven, dat was beter dan opgesloten zitten in een ongelukkig huwelijk, daarvoor heeft ze om zich heen te veel slechte relaties gezien.

Haar moeder was dol op haar en voedde haar tweetalig op, waardoor Raisa net zo makkelijk Russisch spreekt als Nederlands. Maar sinds de dood van haar moeder – die maar vijftig werd – leest ze

hooguit af en toe nog een Russische krant om op de hoogte te blijven en spreekt ze soms Russisch met iemand van een Oost-Europees leesclubje.

Haar leven is goed. Het huis waar ze samen met haar moeder heeft gewoond, is haar eigendom, ze gaat er nooit meer weg. Ze is gezond en leeft sober. Ze heeft haar AOW en dat wat nog over is van het familiekapitaal, is ruim voldoende voor de rest van haar leven.

Ze is een tevreden mens, en de laatste tijd is haar geluk alleen maar groter geworden, nu ze met regelmaat op die kleine meid van de overkant past.

Haar eigen jeugd mag dan onderhevig geweest zijn aan angst, oorlog en verdriet, wat die kleine Lily en haar oma hebben meege maakt; ze kan het soms niet geloven.

Zo dichtbij, in haar eigen straat, waar ze het grootste deel van haar leven heeft gewoond.

Tja, de oorlog mag dan ver achter haar liggen, overal loert gevaar.

3

‘Nee, alsjeblieft Marc, ik heb ook mijn werk, we hebben afgesproken dat jij op dinsdag Mees doet.’

Lois slaat de deur dicht en rent naar boven. Ze haalt haar nieuwe, mintgroene broekpak uit de kast, grist naar een bijpassend topje en kleedt zich verder aan.

Op dit soort momenten haat ze Marc, die zich altijd verschuilt achter zijn volle agenda. Ze weet best dat hij het meeste geld binnenbrengt en dat zij haar tijd flexibel kan indelen, maar sinds Mees er is, is zij degene die zich altijd moet aanpassen.

Mees is bijna vier. Het is een drukjongetje. De eerste jaren waren ronduit vreselijk, hij was een huilbaby. Het permanente slaapgebrek van destijds voelt Lois steeds en ze valt ’s avonds dan ook vaak direct na het avondeten voor de tv in slaap.

Marc sliep in die tijd gewoon door. Monter stond hij na zo’n gebroken nacht naast het bed en dan keek hij haar aan met de vraag waarom ze er zo beroerd uitzag.

Ze weet nog dat ze zich toen schuldig voelde en extra aandacht besteedde aan haar uiterlijk.

Ze vloekt in zichzelf.

Als ze van tevoren had geweten hoe intensief de verzorging van een kind is, was ze er nooit aan begonnen. Dit soort gedachten bestoken haar regelmatig. Ze weet dat het niet hoort en ze zal haar ge-

voel zeker niet delen met familie of met Marc, maar haar carrière heeft een fikse deuk opgelopen door de komst van Mees.

Laatst liet ze zich iets van haar onvrede over het moederschap ontvallen bij een goede vriendin met kinderen. Ze had gehoopt dat die vriendin het zou beamen. Maar tot Lois' teleurstelling keek ze haar niet-begrijpend aan en benadrukte ze dat ze juist dankbaar moest zijn; had ze niet een mooi huis, een lieve man, genoeg geld en een gezond kind?

Vanaf dat moment beseftte Lois dat ze vermoedelijk de enige vrouw ter wereld was die het hebben van een kind als loodzwaar ervaart.

Voor Marc is dit de tweede leg. Uit zijn eerste huwelijk heeft hij twee zonen: Joshua en Ruben. Die zijn inmiddels zestien en achttien. Lois heeft ze tot nu toe één keer ontmoet. De jongens wonen nog bij hun moeder, de ex van Marc, met wie hij geen contact meer heeft en die zij ook nooit heeft gezien. Uit rancune heeft Marc ooit alle foto's van zijn ex weggedaan. Lois vindt het prima, des te beter zelfs, wat moet zij met het verleden van Marc? Ze heeft genoeg aan hem zoals hij nu is, haar aantrekkelijke echtgenoot en de vader van Mees.

Toen ze Marc ontmoette, was ze vijfendertig. Na een aantal toberige relaties was ze gestopt met de pil en niet per se op zoek naar een nieuwe liefde. Na haar laatste studie kunstgeschiedenis en museologie – waar ze uiteindelijk geen geschikt werk in vond – was ze haar eigen interieuradviesbureau begonnen.

Marc was een van haar eerste klanten.

Hij was begin vijftig, gescheiden, vermogend en razendknap.

Zijn nieuwe huis moest worden gerestyled en zelf had hij daar geen kijk op. Lois kreeg vrij spel en maakte er een droomhuis van. Nadat Marc haar uitnodigde om zijn gerestylede huis in te luiden, eindigde de avond in de slaapkamer uit haar eigen mindmap – ze raakte meteen zwanger.

Daarna verliep alles in een roes.

Marc vroeg haar ten huwelijk. Een groot bruiloftsfeest en een huwelijksreis naar de Cariben volgden. Weer iets later kwam er een babyshower met rompertjes en verantwoord speelgoed en Lois liet het allemaal over zich heen komen.

Het was een bijzondere tijd, ze zat in een creatieve flow en ontwierp de meest betoverende jongenskamer, die meteen de woonbladen in ging.

Achteraf was dat het mooiste wat haar overkwam, al die positieve reacties op de styling van haar babykamer. Totdat Mees daar met al zijn gekrijs in kwam te liggen.

Ze weet nog dat ze haar zoon vlak na zijn geboorte in haar armen hield en naar dat verschrompelde gezicht met die tandeloze mond keek. Mees voelde als iets onafs, iets wat niet bij haar idee van perfecte schoonheid paste. Meer eng dan vertederend, zoals haar vriendinnen over hun pasgeborenen praatten.

Ze voelt zich nog steeds verschrikkelijk schuldig bij die gedachten.

Aanvankelijk ging ze ervan uit dat haar gedrag werd aangestuurd door de veranderende hormoonhuishouding en dat ze na een tijdje het ouderschap net zo mooi en geweldig zou vinden als de rest van haar omgeving. Ze deed haar uiterste best dat te geloven, maar het gevoel kwam niet.

Integendeel, haar afkeer voor de baby werd alleen maar groter.